

Status Openbaar	Datum vergadering Gedeputeerde Staten 12 mei 2026	Eindtermijn n.v.t.

Onderwerp

Toegankelijkheid rijksmonumenten

Advies

1. Vast te stellen de GS-brief aan Provinciale Staten over de toegankelijkheid van erfgoed in Zuid-Holland, ter uitvoering van motie 1773 – Maat.
2. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de beantwoording van motie 1773 – Maat.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

- GS-brief aan Provinciale Staten over de toegankelijkheid van erfgoed in Zuid-Holland, ter uitvoering van motie 1773 – Maat.
- Overzicht voorbeelden toegankelijkheid van rijksmonumenten.

1.Toelichting voor het College

Dit voorstel betreft de vaststelling van een GS-brief aan Provinciale Staten over de toegankelijkheid van rijksmonumenten, ter uitvoering van motie 1773 – Maat (GL-PvdA). De brief geeft een beknopt overzicht van de huidige inzet en schetst hoe de provincie deze verder versterkt.

Aanleiding is de toenemende aandacht voor toegankelijkheid van erfgoed, met name bij monumenten met een publieksfunctie. Tegelijkertijd vraagt dit om een realistische benadering: fysieke toegankelijkheid is niet overal haalbaar of wenselijk vanwege technische, financiële en monumentale beperkingen. Daarom wordt gekozen voor een proportionele inzet, gericht op verbetering waar dat logisch en uitvoerbaar is.

De provincie zet daarbij in op stimuleren, faciliteren en agenderen via bestaande instrumenten zoals erfgoedlijnen, subsidieregelingen, pilots en kennisdeling. De verantwoordelijkheid voor uitvoering ligt primair bij eigenaren en gemeenten.

Het voorstel past binnen het geldende beleid en de kaders van Provinciale Staten. Voor GS is relevant dat het vraagstuk om maatwerk vraagt en dat naast fysieke ook digitale en zintuiglijke toegankelijkheid onderdeel zijn van de aanpak.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 4 – Een welvarend Zuid-Holland
Financiële risico's	: Er zijn geen financiële risico's.

Juridisch kader

Geen bijzonderheden

2.Voorafgaande besluitvorming

- Provinciale Staten hebben op 15 oktober 2025 motie 1773 – Maat (GL-PvdA) Toegankelijkheid erfgoed in Zuid-Holland aangenomen, waarin GS worden verzocht inzicht te geven in de toegankelijkheid van erfgoed en mogelijke vervolgstappen. Daarnaast heeft op 17 maart 2026 een bestuurlijk overleg plaatsgevonden tussen de gedeputeerde en Statenleden, waarin dit onderwerp nader is besproken en verdiept.
- De inzet op toegankelijkheid van erfgoed maakt reeds onderdeel uit van het bestaande provinciale beleid, zoals vastgelegd in het beleidsperspectief Erfgoed en Cultuur en de uitvoering via onder meer de erfgoedlijnen en subsidieregelingen. Het voorliggende voorstel bouwt hierop voort en geeft invulling aan de motie door deze inzet explicieter te maken en waar nodig te versterken.

3.Proces

- Politiek-bestuurlijk ligt het risico vooral in het spanningsveld tussen ambitie en haalbaarheid. Er kan druk ontstaan om toegankelijkheid sneller of verdergaand te realiseren, terwijl dit in de praktijk niet altijd mogelijk of wenselijk is vanwege monumentale waarden, technische beperkingen en kosten. Ook kan het beeld ontstaan dat de provincie verantwoordelijk is voor de feitelijke uitvoering, terwijl deze primair bij gemeenten en eigenaren ligt. Heldere communicatie over rolverdeling en realistische verwachtingen is daarom essentieel.
- Maatschappelijk draagt het voorstel bij aan een bredere toegankelijkheid en inclusiviteit van erfgoed, maar het kan ook leiden tot teleurstelling wanneer fysieke toegankelijkheid niet overal gerealiseerd kan worden. Daarnaast kunnen belangen van erfgoedbehoud en toegankelijkheid met elkaar schuren, wat vraagt om zorgvuldig maatwerk.
- Het vervolgproces bestaat uit het verzenden van de GS-brief aan PS, waarna PS kan besluiten de motie als afgedaan te beschouwen. De inzet op toegankelijkheid wordt vervolgens voortgezet en verdiept via lopende programma's, waaronder de erfgoedlijnen (nulmeting, pilots en kennisdeling) en subsidieregelingen. Over de voortgang wordt periodiek gerapporteerd binnen de reguliere P&C-cyclus en waar nodig via separate informatievoorziening aan PS.

4. Participatie en rolneming

- De provinciale rol in dit dossier is primair stimulerend, faciliterend en agenderend. De opgave kenmerkt zich door een gedeelde verantwoordelijkheid: de provincie heeft geen

directe uitvoerende of normerende rol, maar werkt samen met gemeenten, eigenaren en erfgoedpartners aan het verbeteren van toegankelijkheid binnen bestaande kaders.

- De gekozen vorm van participatie sluit aan bij deze rol en vindt plaats binnen bestaande netwerken en samenwerkingsstructuren, zoals erfgoedlijnen en erfgoedtafels. Hier wordt het gesprek gevoerd over toegankelijkheid, worden praktijkervaringen gedeeld en worden gezamenlijke oplossingen verkend. De participatie is daarmee vooral gericht op informeren, consulteren en samenwerken.
- Betrokken partijen zijn onder meer gemeenten (bevoegd gezag), eigenaren en beheerders van rijksmonumenten, erfgoedorganisaties en uitvoeringspartners. Deze partijen vertegenwoordigen gezamenlijk het veld waarin toegankelijkheid concreet vorm krijgt. De representativiteit is daarmee functioneel geborgd via de bestaande netwerken en programma's.

5. Communicatiestrategie

Geen communicatiestrategie

Bijlage: GS-brief aan PS